

PROGRAM PROFILAKTYKI ZESPOŁU SZKÓŁ PUBLICZNYCH W JASIONCE

Rada Rodziców wspólnie z Radą Pedagogiczną uchwaliła
SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

WRZESIEŃ 2014 rok

Podstawy prawne szkolnego programu profilaktyki

1. *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U.2004.256.2572 j.t. ze zm.)*
Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych art.3 (Dz.U.1996.10.55 ze zm.)
2. *Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2012.1356 j.t. ze zm.)*
3. *Ustawa z 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U.2011.231.1375 j.t. ze zm.)*
4. *Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.2012.124 j.t. ze zm.)* .
5. *Rozporządzenie MENiS z 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz.U.2003.26.226) .*

Profilaktyka szkolna to działania mające na celu zapobieganie niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się uczniów. Obejmuje eliminowanie czynników zachowań ryzykownych oraz wzmacnianie działań chroniących przed niepożądanymi zjawiskami. Ma szczególne znaczenie wśród młodych ludzi, w których rozwija się ustalanie hierarchii wartości, kształtują się relacje z innymi ludźmi, buduje się poczucie pewności siebie. Program będzie wspomagał wychowawczą rolę rodziny, prawidłowy rozwój uczniów oraz wskazywał sytuacje podejmowania działań interwencyjnych w sytuacji zdiagnozowanych zagrożeń.

W zakresie profilaktyki pierwszorzędowej obejmuje:

- promowanie zdrowego stylu życia i zdrowego odżywiania;
- informowanie o skutkach zachowań ryzykownych;
- wspieranie rozwoju zaspokajania potrzeb własnych;
- nawiązywanie prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi;
- zdobywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i rozwiązywanie konfliktów

Założenia szkolnego programu profilaktyki

1. Aktywizacja i integracja uczniów przy realizacji wspólnych zamierzeń.
2. Rozwój aktywności uczniów poprzez udział w planowaniu, organizowaniu i przygotowaniu imprez klasowych, szkolnych, wycieczek, wyjść itp.
3. Podejmowanie działań na rzecz środowiska szkolnego poprzez udział w pracach zainicjowanych przez Samorząd Uczniowski, współorganizowanie imprez ogólnoszkolnych i charytatywnych.
4. Uczulanie na dostrzeganie potrzeb innych dzieci i dorosłych.
5. Włączanie w miarę możliwości rodziców do realizacji zadań wychowawczych.
6. Udział w konkursach, prezentowanie dorobku na forum szkoły i w środowisku lokalnym.
7. Stworzenie warunków do rozwoju indywidualnych zainteresowań i uzdolnień uczniów.
8. Dalsze diagnozowanie potrzeb uczniów i wspieranie ich indywidualnych dążeń.
9. Dalsze monitorowanie zachowania i przeciwdziałanie niekorzystnym zachowaniom.

Cele szkolnego programu profilaktycznego

1. Systematyczna i prawidłowa diagnoza zachowań niepożądanych.
2. Pozytywna współpraca z rodzicami dzieci w zakresie poradnictwa dotyczącego potrzeb rozwojowych, zagrożeń i sposobów im zapobiegania.
3. Właściwa i wyczerpująca akcja informacyjna dotycząca uzależnień, przemocy i psychomanipulacji.
4. Wspieranie wszechstronnego rozwoju dziecka, jego umiejętności psychospołecznych.
5. Przekazywanie pozytywnych sposobów samopoznania, samorealizacji, radzenia sobie ze stresem, problemami życia codziennego.
6. Promowanie zdrowego stylu życia.
7. Udzielanie właściwej pomocy psychopedagogicznej dzieciom grup ryzyka, informowanie o dostępnych formach i sposobach pomocy specjalistycznej.

Zadania szkolnego programu profilaktycznego

1. Stworzenie przyjaznego klimatu – dobra komunikacja, osobowe relacje pomiędzy nauczycielami i uczniami, udzielenie emocjonalnego wsparcia uczniom, szczególnie w trudnych dla nich sytuacjach.
2. Nauczyciele stanowiący pozytywne wzorce.
3. Wypracowanie spójnej polityki szkoły wobec zachowań niepożądanych oraz konsekwentne jej wdrażanie – jasne określenie wymagań co do zachowań uczniów oraz reakcja szkoły na zachowania nieprawidłowe, informowanie o tym uczniów i ich rodziców.
4. Budowanie dobrej współpracy z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników działań wychowawczych oraz profilaktycznych prowadzonych przez szkołę.
5. Pomoc uczniom z trudnościami dydaktyczno-wychowawczymi.
6. Wczesne rozpoznanie uczniów z grup ryzyka i kierowanie ich na badania specjalistyczne w celu przeprowadzenia wstępnej diagnozy.
7. Udzielanie pomocy rodzicom w zakresie badań przeprowadzanych przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną i inne poradnie specjalistyczne.
8. Udostępnienie uczniom i rodzicom informacji o specjalistycznej pomocy poza szkołą – placówki służby zdrowia i organizacji pozarządowych.
9. Szkolenie kadry pedagogicznej w zakresie profilaktyki zagrożeń oraz umiejętności wychowawczych.

Sposoby realizacji zadań

1. Diagnozowanie problemów: stała obserwacja dzieci oraz ich rodzin, konsultacje z fachowcami, tj. pedagogiem, logopedą, oraz sprawdzanie efektów podjętych działań.
2. Nawiązywanie kontaktów z rodzicami.
3. Rejestrowanie negatywnych i aspołecznych zachowań, konsekwentne reagowanie na tego typu zachowania, systematyczne rozmowy, podejmowanie interwencji z włączeniem rodziców, uczenie wrażliwości społecznej.
4. Realizacja: programów profilaktycznych, zajęć z wychowania do życia w rodzinie, zajęć socjoterapeutycznych.
5. Realizacja zagadnień z zakresu profilaktyki w ramach godzin z wychowawcą i pedagogiem szkolnym.
6. Organizacja imprez szkolnych promujących zdrowy styl życia.

Zadania nauczycieli.

1. Podejmowanie tematyki dotyczącej realizacji celów Programu Profilaktyki na zajęciach edukacyjnych.
2. Wdrażanie do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtowanie umiejętności odmawiania i negocjacji.
3. Podczas sprawowania dyżurów zwracanie szczególnej uwagi na miejsca podwyższonego ryzyka: toalety, schody, szatnia itp.
4. Informowanie na bieżąco wychowawców o niewłaściwym zachowaniu ich wychowanków zarówno przez nauczycieli dyżurujących, jak i pozostałych nauczycieli i pracowników szkoły.
5. Obserwacja zachowania uczniów w miejscach publicznych i zwracanie uwagi na przejawy agresji, wulgaryzmy, niszczenia mienia.
6. Dawanie przykładów sumienności, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

Zadania wychowawców klas.

1. Prowadzenie diagnozy swoich wychowanków.
2. Pomoc uczniom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych.
3. Przekazywanie uczniom informacji mających na celu uświadomienie im możliwości zwrócenia się z problemem do konkretnej osoby w szkole: wychowawcy, pedagoga, dyrektora szkoły.
4. Podnoszenie poziomu kultury osobistej uczniów przez realizację zagadnień na spotkaniach z wychowawcą.
5. Właściwa współpraca z rodzicami uczniów.
6. Realizacja programów profilaktycznych dotyczących palenia tytoniu i picia alkoholu, rozwijania umiejętności interpersonalnych.
7. Prowadzenie zajęć redukujących napięcie, relaksacyjnych, zajęć śródlekcyjnych.
8. Organizacja pomocy koleżeńskiej w klasie.

Zadania rodziców

1. Kształcenie nawyków kultury osobistej oraz sumiennego realizowania obowiązku szkolnego.
2. Utrzymywanie regularnego kontaktu z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby z pedagogiem szkolnym bądź dyrektorem szkoły w celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom.
3. Udział w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę mających na celu doskonalenie metod wychowawczych.
4. Współpraca ze szkołą w eliminowaniu niepożądanych zachowań swoich dzieci i skutecznego rozwiązywania problemów.

Formy realizacji programu profilaktycznego:

- 1) zajęcia edukacyjne,
- 2) godziny z wychowawcą,
- 3) zajęcia sportowe,
- 4) zajęcia pozalekcyjne,
- 5) uroczystości klasowe i szkolne,
- 6) konkursy, wycieczki, biwaki,
- 7) zajęcia indywidualne i grupowe z psychologiem z PP-P, , pedagogiem,

Oczekiwane efekty:

1. Uzyskanie przez uczniów wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.
2. Uczeń utożsamia się ze środowiskiem szkolnym i odczuwa korzyści płynące z prowadzenia zdrowego stylu życia.
3. Uczeń zna zagrożenia współczesnego świata i potrafi im zapobiegać.
4. Rodzice i nauczyciele dysponują wiedzą z zakresu profilaktyki uzależnień.
5. Zwiększenie frekwencji uczniów na zajęciach szkolnych.
6. Świadomy udział rodziców w programach profilaktyki, warsztatach, pogadankach, akcjach profilaktycznych.

Szczegółowe treści programu profilaktyki

Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Terminy realizacji
Propagowanie wśród młodzieży znajomości prawa i zasad przestrzegania go	a) Zapoznanie uczniów z dokumentami określającymi pracę szkoły: • statutem, • wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania, • regulaminem szkoły, • procedurami określającymi sytuacje zagrożenia w szkole, • zasadami postępowania w sytuacjach kryzysowych. b) Pogadanki z policją o tematyce: • odpowiedzialności karnej nieletniego, • bezpieczeństwa w ruchu drogowym. c) Godziny z wychowawcą o tematyce: • obowiązków ucznia,	Wychowawcy, pedagog szkolny, nauczyciele WOS, historii i języka polskiego	Wrzesień

	• systemu kar i nagród stosowanego w szkole. d) Konsekwentnie stosowane przez nauczycieli procedur w określonych sytuacjach niezgodnych z prawem wewnątrzszkolnym, zgodnie z wypracowanymi i przyjętymi w szkole procedurami. e) Zapoznanie uczniów z prawami dziecka i człowieka, analiza odpowiednich dokumentów, np. Deklaracja Praw Człowieka, Konwencja o Prawach Dziecka – lekcje z wychowawcą i lekcje WOS. f) Włączanie uczniów w procesy aktualizowania prawa wewnątrzszkolnego, poprzez uczestnictwo przedstawicieli samorządu szkolnego w pracach zespołu ds. zmian w dokumentach szkolnych. g) Organizacja apeli szkolnych, dotyczących wychowawczych spraw i działań szkoły w tym obszarze.		Cały rok szkolny Według potrzeb
Zapobieganie wagarom, dyscyplina na zajęciach szkolnych	a) Kontrolowanie przez wszystkich nauczycieli obecności uczniów na zajęciach lekcyjnych. b) Konsekwentne stosowanie procedur szkolnych wobec uczniów opuszczających zajęcia szkolne. c) Przeprowadzenie zajęć na godzinie z wychowawcą odnośnie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki – konsekwencje prawne nie przestrzegania ww. zasad. d) Punktualne rozpoczynanie i kończenie zajęć szkolnych. e) Organizacja zajęć dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, konsultacje przedmiotowe, zajęcia ze specjalistami szkolnymi. f) Organizacja spotkań z rodzicami, dotycząca frekwencji uczniów na zajęciach oraz form pomocy uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. g) Systematyczna współpraca z policją,	Wszyscy nauczyciele Wychowawcy, ipedagog szkolny, logopeda, socjoterapeuta	Cały rok szkolny Według potrzeb
Zapoznanie się z	a) Analiza dokumentów szkolnych	Dyrektor	Cały rok

	przedmiotów, • konsultacje nauczycieli. d) Udzielanie rodzicom pomocy w zakresie wskazywania instytucji służących specjalistyczną pomocą. e) Organizacja spotkań indywidualnych z rodzicami przez wychowawców i specjalistów szkolnych: pedagoga, logopedy, socjoterapeuty.		
Systematyczne motywowanie uczniów do nauki	a) Prezentowanie na zajęciach z wychowawcą zainteresowań i pasji uczniów. b) Organizacja zajęć pozalekcyjnych zgodnie ze zdiagnozowanymi wcześniej potrzebami uczniowskimi. c) Przygotowywanie uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych, tematycznych, interdyscyplinarnych, artystycznych i sportowych. d) Organizacja przez specjalistów szkolnych (pedagog,) zajęć z zakresu technik uczenia się, umiejętności radzenia sobie z problemami i stresem. e) Organizacja zajęć wspierających pracę ucznia zdolnego. f) Indywidualizacja procesu edukacyjnego oraz systemu oceniania wobec uczniów tego wymagających. g) Uwzględnianie zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej zwartych w opiniach i orzeczeniach. h) Stosowanie pochwał nawet najmniejszych sukcesów, wobec uczniów wymagających wsparcia. i) Wskazywanie możliwości i umiejętności uczniów wobec kierunku dalszego kształcenia – doradca zawodowy.	Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, doradca zawodowy, dyrektor.	Cały rok szkolny, według potrzeb
Stwarzanie możliwości budowania właściwych relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie agresji, mobbingowi itp.	a) Organizowanie zajęć z wychowawcą przy współpracy pedagoga szkolnego na temat: • sposobów rozwiązywania konfliktów, • asertywności, • budowania poczucia własnej wartości, • form mediacji,	Wychowawcy klas, nauczyciele, pracownicy szkoły, pedagog szkolny,	Cały rok szkolny, według potrzeb

	• komunikacji interpersonalnych. b) Organizacja zajęć warsztatowych z zakresu: • bullyingu; • cyberbullyingu;. c) Organizowanie imprez służących integracji środowiska szkolnego: • wycieczki szkolne, zielone szkoły, ogniska, rajdy, biwaki, pikniki, festyny, zabawy szkolne, zajęcia integracyjne dla klas pierwszych. d) Aktywne i systematyczne pełnienie dyżurów nauczycielskich podczas przerw międzylekcyjnych. e) Systematyczne i zgodne z procedurami reagowanie wszystkich pracowników szkoły na wszelkie formy i przejawy agresji w szkole.		
Popularyzowanie zdrowego stylu życia	a) Zajęcia z pedagogiem szkolnym na temat organizacji wolnego czasu. b) Propagowanie aktywności sportowej, zachęcanie do udziału w czynnym uprawianiu sportu na zajęciach SKS, kołach sportowych, klubach sportowych. c) Zachęcanie uczniów do udziału w konkursach i zawodach sportowych. d) Organizacja zajęć z pielęgniarką szkolną i lekarzem, dotyczących higieny osobistej, chorób przenoszonych drogą płciową, inicjacji seksualnej,. e) Organizacja zajęć umożliwiających aktywny tryb życia, np. rajdy rowerowe, udział w biegach przełajowych, udział w zajęciach terenowych monitorujących stan środowiska lokalnego. f) Zapoznavanie młodzieży z zasadami zdrowego żywienia i odżywiania się – udział uczniów w projektach szkolnych. g) Udział uczniów w kołach promujących aktywny i zdrowy styl życia, np. koło ekologiczne, przyrodnicze, GLOBE, SKS, PCK. h) Kontynuowanie współpracy z instytucjami promującymi	Nauczyciele biologii, wychowania fizycznego, pedagog pielęgniarka szkolna, lekarz, opiekunowie odpowiednich kół	Cały rok szkolny, według potrzeb

	aktywny i zdrowy styl życia, np. Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Ligą Ochrony Przyrody, klubami sportowymi,		
Uświadamianie uczniom negatywnych skutków działania środków psychoaktywnych, dopalaczy, napojów energetyzujących oraz następstw działania tych substancji	a) Udział uczniów w pogadankach, warsztatach i innych formach poznawania środków uzależniających i konsekwencji ich spożywania, np.: • środków psychoaktywnych, • dopalaczy, • tytoniu, • alkoholu, • narkotyków, • leków stosowanych powszechnie do leczenia infekcji (acodin, tussipept,) oraz preparatów typu „sesja”, • napojów energetyzujących.. b) Bieżące informowanie uczniów o negatywnych skutkach zażywania tytoniu, alkoholu, środków psychoaktywnych, napojów energetyzujących. c) Zwracanie uwagi na drugie śniadanie uczniów i promowanie zdrowego odżywiania. d) Organizowanie przedstawień profilaktycznych .Organizacja spotkań z wybranymi (w zależności od diagnozy środowiska szkolnego) specjalistami zajmującymi się uzależnieniami. e) Udział uczniów w konkursach związanych z tematyką zagrożeń współczesnego świata.	Wychowawcy klas, pedagog szkolny, pielęgniarka szkolna, zapraszani w zależności od potrzeb specjaliści, dyrekcja	Cały rok szkolny, według potrzeb
Przygotowanie uczniów do podejmowania pracy wolontariusza	a) Propagowanie idei wolontariatu. b) Organizowanie w szkole i środowisku lokalnych akcji charytatywnych. c) Zachęcanie uczniów do uczestnictwa w wolontariacie organizowanym przez stosowne instytucje. d) Mobilizowanie uczniów do uczestniczenia w konkursach i turniejach popularyzujących wolontariat.	Wychowawcy klas, dyrekcja szkoły, rodzice uczniów	Cały rok szkolny, według potrzeb
Współpraca z rodzicami	a) Przedstawienie rodzicom podstawowych dokumentów regulujących pracę szkoły, np.: • statut szkoły,	Wychowawcy klas, dyrekcja, specjaliści szkolni, rodzice	Cały rok szkolny, według potrzeb

	- wewnątrzszkolne zasady oceniania, - program wychowawczy, - program profilaktyki, - regulamin szkoły. b) Ustalenie zasad kontaktowania się z rodzicami uczniów. c) Zapoznanie rodziców z zakresem udzielanej pomocy przez specjalistów szkolnych (pedagog,, logopeda, Zapoznanie rodziców z tematyką profilaktycznych spotkań organizowanych przez szkołę dla rodziców. d) Zachęcenie do organizowania i uczestnictwa we wspólnych wyjazdach i imprezach szkolnych. e) Zachęcenie rodziców do współpracy we wspólnym rozwiązywaniu problemów wychowawczych zaistniałych w szkole.	uczniów	
Współdziałanie wszystkich pracowników szkoły i rodziców w zakresie profilaktyki i interwencji	a) Udział nauczycieli i specjalistów szkolnych w konferencjach, warsztatach i szkoleniach, dotyczących profilaktyki uzależnień. b) Rozwijanie współpracy z instytucjami promującymi zdrowy styl życia i oferujących pomoc w zakresie profilaktyki uzależnień. c) Systematyczny rozwój współpracy z rodzicami, radą rodziców w zakresie profilaktyki. d) Kontynuowanie dobrej praktyki szkolnej w obszarze wymiany doświadczeń i informacji w zakresie szeroko pojętej profilaktyki, obejmującej zagadnienia i problemy szkolne.	Dyrektor szkoły, wszyscy nauczyciele, rodzice	Cały rok szkolny, według potrzeb

Plan strategii działań interwencyjnych

Grupy zachowań niepożądanych	Rodzaje wykroczeń	Procedura postępowania
Grupa I	Niewłaściwe zachowanie obejmujące: - przezywanie, zaczepki słowne - provokowanie, zakrzykiwanie - obraźliwe gesty, drażnienie - plotkowanie, kłótnie - brak szacunku dla pracowników szkoły	Przy pierwszym wykroczeniu: - rozmowa z wychowawcą - rozmowa z zespołem klasowym - upomnienie wychowawcy na forum klasy - wpis uwagi do dziennika lekcyjnego Kolejne wykroczenia:

		• przeprowadzanie pogadanki w klasie • rozmowa z pedagogiem szkolnym • wezwanie rodziców do szkoły • publiczne przeprosiny • zakaz uczestnictwa w imprezach
Grupa II	Niewłaściwe zachowanie zakłócające proces nauczania i wychowania w szkole: • wyszydzanie i oszczerstwa • wulgaryzmy • notoryczne przeszkadzanie na lekcji • zastraszanie • negatywne zachowanie na stołówce • negatywne zachowanie na świetlicy szkolnej • bicie z uszkodzeniem odzieży	Przy pierwszym wykroczeniu: • publiczne przeprosiny • upomnienie wychowawcy • informacja do rodziców • zadośćuczynienie szkodzie • wpis uwagi do dziennika lekcyjnego Kolejne wykroczenia: • wezwanie rodziców do wychowawcy • zakaz uczestnictwa w imprezach klasowych • wezwanie rodziców do pedagoga szkolnego • obniżenie oceny zachowania

Szkolny program profilaktyki jest programem otwartym można w nim dokonywać zmian i korekt, które wynikają z bieżących potrzeb szkoły.